

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

7/1666, 1667
1670

Sayı : B.02.0.004/00232

Konu :

12 / 02 / 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 31 01.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-3154 sayılı yazı.
b) 12.02.2008 tarih ve A.01.1.RTÜ.0.01.04.610/0123/1694 sayılı yazı.

İlgi (a) yazı gereği Kırklareli Milletvekili Dr. Tansel BARIŞ'a ait 7/1666 esas nolu yazılı soru önergesi ile İzmir Milletvekili Oktay VURAL'a ait 7/1667 ve 7/1670 esas nolu yazılı soru önergelerine ile ilgili olarak, Bakanlığım ilişkili kuruluşu Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığının ilgi (b) yazısı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

EK : İlgi (b) yazı

DAĞITIM :

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.

RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı

olmalarına rağmen herhangi bir hiyerarşik ve vesayet denetimine tabi olmamaları anlamına gelmektedir. Söz konusu kuruluşlara idari ve mali özerklik de tanınmış ve güvence altına alınmıştır. Bu bağlamda, bağımsızlıkları ve özerkliklerini gerçekleştirebilmek için Bağımsız İdari Otoritelerin üyelerine bir takım ayrıcalıklar tanınmıştır. Bu ayrıcalıklar bağımsızlıklarının güvencesi sayılmaktadır.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu açısından da aynı durumu söylemek mümkündür. Üst Kurulun idari teşkilat içerisinde hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşu olduğu kabul edildiğinde kurul üyelerine tanınan ayrıcalıkların da doğal kabul edilmesi gerekmektedir.

3- Söz konusu tasarı, 3984 sayılı Kanunun günün koşullarına uygun hale getirilmesi ve uygulamadaki aksaklıkların ve eksikliklerin giderilmesi bakımından yararlı olacaktır.

İzmir Milletvekili Sn. Oktay VURAL'a ait 7/1667 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara verilen cevaplar:

1- 3984 sayılı "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun"un "yayın ilkeleri" başlıklı 4. maddesi (n) bendinde "Siyasî partiler ve demokratik gruplar arasında fırsat eşitliği sağlanması; tek yönlü, taraf tutan yayın yapılmaması; seçim dönemlerinde belirlenen seçim yasaklarıyla ilgili ilkelere aykırı davranılmaması." hükmü yer almaktadır.

Yazılı soru önergesinde istenen, 2003-2007 yılları arasında siyasi parti yayın ve haberlerinin yayın kuruluşlarına göre, süre ve adet bilgileri türünden istatistiki bilgiler Üst Kurul tarafından tutulmamaktadır.

2- Tüm yayınlar, Üst Kurul uzmanlarınca titizlikle takip edilmekte ve yasa hükümlerine aykırı yayınlar için rapor düzenlenmekte, bu raporlar ve yayın kopyaları Üst Kurulca değerlendirilerek, gerektiğinde aynı yasanın 33. maddesi hükümlerine göre kuruluşlara sırasıyla uyarı/özür dileme, program durdurma, para cezası ve geçici yayın durdurma cezası şeklinde müeyyideler, hukuki sürecin tamamlanması ile uygulanmaktadır.

Ayrıca ilgili Yasanın "Seçim dönemlerinde yayınlar" başlıklı yer alan "Seçim dönemlerindeki yayınlara ilişkin usul ve esaslar kanunla Yüksek Seçim Kuruluna verilen yetkiler çerçevesinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir.

Üst Kurul, radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının seçim dönemlerindeki yayınlarını Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda izler, denetler ve değerlendirir.

Seçimlerde oy verme gününden önceki yirmidört saat içinde her türlü haber, röportaj gibi programlar veya reklamlar yoluyla kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla siyasî bir partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek yayınlarda bulunulmasına izin verilemez. Bu yasaklara uymayanlar yayın ilkelerini ihlâl etmiş sayılırlar.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 149/A maddesinde düzenlenen hükümler, Yüksek Seçim Kurulu kararlarını müteakip Üst Kurulca yerine getirilir." hükmü gereği seçim dönemlerinde Yüksek Seçim Kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda gerekli tespitler yapılarak Yüksek Seçim Kurulu'na gönderilmektedir.

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı

Yasanın 4. maddesi (n) bendinde belirtilen tek yönlü, taraf tutan yayın yapılmaması ilkesinin tespiti bir iki günlük yayın izlenmesi ile mümkün olamayacağı açıktır, bu tür yayın ilkesi ihlalleri uzun süreli yayın taraması ile mümkün olabilmektedir, bu nedenle özellikle seçim dönemlerinde uzmanlarımız tüm mesailerini siyasi parti haber sürelerinin tespit edilmesine ayırmaktadırlar.

3- 2002 yılından bugüne kadar ilgili Yasanın 4. maddesi (n) bendine ve 32 maddesine aykırı yayınlar nedeniyle 17 yayın kuruluşuna Yasada öngörülen; 7 kez uyarı, 1 kez program durdurma, 87 kez 5 gün yayın durdurma, 15 kez 6 gün yayın durdurma müeyyidesi uygulanmıştır.

İzmir Milletvekili Sn. Oktay VURAL'a ait 7/1670 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara verilen cevaplar:

1- 3984 sayılı "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun"un "Düzeltilme ve Cevap Hakkı" başlıklı 28. maddesinde "Gerçek ve tüzelkişilerin kişilik haklarına saldırı teşkil eden yayınlar ile gerçeğe aykırı olduğu iddia edilen yayınlara karşı cevap ve düzeltme hakkı tanınması için ilgililer yargı yoluna başvurabilirler.

Yayın kuruluşları yaptıkları her yayının bandını bir yıl muhafazaya mecburdur. İlgili dava açmaya esas olmak üzere, yazılı olarak Üst Kurula başvurarak yayın bandından ücretini ödeyerek bir kopya isteyebilir.

Yargıya yapılan başvuru üzerine yargı gerekli incelemeyi yapar. Başvuru yerinde görülürse düzeltme ve cevap, saldırı teşkil eden veya gerçeğe aykırı yayının yapıldığı aynı saatte, aynı program içinde yayınlanır. Yayın süresi ve şeklini halin icabına ve delillere göre hakim takdir eder.

Kişilerin yargıya başvurmaları yayından itibaren 10 gün içinde yapılır. Mahkeme 3 gün içinde karar verir. Verilen karara karşı tebliğden itibaren 3 gün içinde bir üst mahkemeye itiraz edilebilir. Üst mahkeme 3 gün içinde karar verir. Verilen karar kesindir.

Mahkeme kararı ilgili kuruluşa tebliğ edildiğinin ertesi günü yayın yapılır.

Yayını yapmayan veya karara uygun şekilde yapmayan veya geciktiren kuruluşun yayınlarından sorumlu en üst yöneticisi ile kuruluşun sahibi olan anonim şirketin yönetim kurulu başkanına otuz milyar liradan doksan milyar liraya kadar ağır para cezası verilir. Ayrıca, kuruluşa Üst Kurulca eylemin ağırlığına göre üç aya kadar gelir getirici yayın yapma yasağı verilebilir. İkinci kez tekrarı halinde yayın izni iptal edilir ve en yüksek para cezasına hükmolunur. Bu cezalar ertelenemez. Hangi yayınların gelir getirici yayınlar olduğu Üst Kurul tarafından belirlenir..." hükmü yer almaktadır.

Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere düzeltme ve cevap hakkının kullanılması yargı kararı ile mümkün olup Üst kurulun doğrudan bir ilgisi bulunmamaktadır. Ancak, düzeltme ve cevap hakkını kullanan tarafın, yargı kararına rağmen yayın kuruluşu tarafından yayınlanmadığı veya karara uygun şekilde yapılmadığı doğrultusunda başvurusu halinde Üst Kurul tarafından iddia incelenmektedir. Bu nedenle son 3 yıl içinde bu hakkın kaç kere kullanıldığı bilgisi Üst Kurul kayıtlarında yer almamaktadır.